

застосовуватися проблемні методи навчання, а у дошкільній педагогіці продовжують превалювати репродуктивні методи. Переосмислення вимагає й співвідношення слова і наочності під час навчання дітей дошкільного віку. «Відомо, що п'ятнадцять – двадцять років тому багато уваги приділялося питанням співвідношення слова та наочності. У спеціальній літературі висвітлювалася роль наочності не тільки в дошкільних закладах, але й у початковій школі. Тепер у дитячих садках наявні різноманітні форми наочності. А роль слова, словесної розповіді як способу засвоєння явно недооцінюється. Це негативно впливає на навчання в школі, де за допомогою слова засвоюються узагальнені способи навчальної діяльності», – відзначає А.М. Богуш, пояснюючи позицію тих фахівців, які наполягають на зменшенні питомої ваги наочних методів у навчанні дошкільників [1, с.4].

Отже, науково-теоретичний аналіз проблеми наступності дає підставу стверджувати, що вона посідає важливе місце в організації навчально-виховного процесу в дошкільному навчальному закладі та початковій школі і є загальною проблемою забезпечення неперервності розвитку особистості на різних вікових етапах. Наступність є основною умовою існування будь-якої системи навчання і виховання. Відсутність наступності між окремими ланками, етапами навчально-виховного процесу приводить до зниження його ефективності.

Література

1. Богуш А. М. Шляхи наступності і перспективності в роботі дошкільних закладів і початкової школи. Система неперервної освіти : здобутки, пошуки, проблеми : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф.: у 6-ти кн. / А. М. Богуш, О. В. Паскаль. – Чернівці : Черн. держ. ун-т, 1996. – Кн. 3. – С. 3–5.
2. [Енциклопедія педагогічної освіти України](#) / Авт.-упоряд. В. Болгов ; Над вид. працювали Д. Васильчук, О. Денесюк, А. Загоруйко, О. Загребельна. – Київ: Українська конфедерація журналістів, : Інститут біографічних досліджень, 2010. – 371 с.
3. Національна доктрина розвитку освіти в Україні у XXI столітті. – К. : Шк. світ, 2001. – 24 с.
4. Поніманська Т. І. Дошкільна педагогіка : навчальн. посіб. для студентів вищих навчальних закладів. / Т. І. Поніманська. – К. : Академвидав, 2004. – 456 с.

УДК 37. 03; 17.035.3

ПАУК І.В., ТОВКАНЕЦЬ Г.В.,
Мукачівський державний університет

ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ В НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

Соціальні виклики сьогодення ставлять нові завдання до освіти. Створення ефективного освітнього середовища наблизить учня до соціальних та різноманітних виробничих ситуацій на шляху до професійного та життєвого успіху. Важливе значення при цьому мають освітні технології і методики навчання як спрямовуючі категорії освітнього процесу

Визначимо схожість і відмінності у поняттях «методика навчання (виховання)» та технологія. Поняття «методика навчання» має велику схожість з «технологією»: «методика» виступає в трьох чітко виражених сферах: як теорія, як регламент (алгоритм) діяльності і як педагогічна практика; методика, як і технологія, є частиною педагогічної науки, досліджує закономірності процесу навчання.

Водночас виокремимо відмінності:

1. Методика розглядає передачу (виклад і засвоєння) учням змісту тільки певної дисципліни. Вона характеризується відношенням «викладання – предметний зміст – зміст навчання» Освітня технологія розробляє більш загальні закономірності формування особистості учнів, застосовні до широкого кола спеціальних галузей, розглядає відносини «викладання - навчання».

2. Назву методики дає відповідна наукова дисципліна. Назва технології визначається тією науковою основою, яка використовується в навчально-виховному процесі (провідною парадигмою, принципом, підходом, основними методами та формами, закономірностями). Приклад: технологія розвиваючого навчання, проектні технології тощо.

3. Пріоритетне питання методики – «як», а технології – «як це зробити оптимально».

4. У технології більш представлена цільова, процесуальна, кількісна і розрахункова компоненти, в методиці – змістовна, якісна і варіативна сторона.

Картина взаємозв'язку термінів «методика» і «технологія» ускладнюється тим, що термін «методика» має безліч значень, що відрізняються за рівнем і сферою застосування. Всі ці відмінності призводять до того, що іноді методики входять до складу технологій, а іноді, навпаки, ті чи інші технології – до складу методик навчання. Слід підкреслити, що методика вивчає різноманітні методи (прийоми), форми і засоби педагогічного процесу, які не упорядковує їх при цьому в певній логіці, за певним алгоритмом. Технологія ж відрізняється від методики саме своєю алгоритмічністю і націленістю на певний результат, який діагностується. При цьому педагогічна технологія враховує і допускає в певних межах творчість педагогів та вихованців.

Є й інші підходи до розрізнення даних понять. Методика більшою мірою розкриває систему діяльності педагога на уроці або в позакласній виховній роботі (що і в якій послідовності викладати, які кошти використовувати, як організувати різні етапи уроку і т. п.). Технологія поряд з діяльністю педагога описує діяльність самих учнів, при цьому акцентується увага на їх активізації.

Крім того, методики мають м'який, рекомендаційний характер, а технології більш жорстко визначають певну послідовність дій учнів і педагога, відступ від якої може перешкоджати досягненню запланованих результатів. Методика дає цілком конкретні рекомендації, технологія відображає процесуальний динамічний характер навчання або виховання. Технології надають можливість їх відтворювати, методики же відтворити набагато важче.

Вони більшою мірою засновані на інтуїції, традиціях, особистісних рисах педагога.

Технологія завжди науково обґрунтована, базується на певних філософських, психологічних або педагогічних теоріях, що не залежать від особистості педагога. Методика зазвичай призначена для навчання певного предмета або для вирішення певних виховних завдань, технологія ж спрямована на універсалізацію підходів до навчання, має, як правило, надпредметний характер.

Освітня технологія – це система засобів, форм і способів організації освітньої взаємодії, що забезпечують ефективне управління та реалізацію освітнього процесу на основі комплексу цілей і певним чином сконструйованих інформаційних моделей освітньої реальності – змісту освіти.

Освітня технологія може бути подана трьома аспектами: 1) науковим: освітні технології – частина педагогічної науки, що вивчає й розробляє цілі, зміст і методи навчання та педагогічних процесів, що проектуються; 2) процесуально-описовим: опис (алгоритм) процесу, сукупність цілей, змісту, методів і засобів для досягнення планованих результатів навчання; 3) процесуально-діючим: здійснення технологічного (педагогічного) процесу, функціонування всіх особистісних, інструментальних і методологічних педагогічних засобів [2].

Освітні технології повинні відповідати вимогам сучасного суспільства, ринку праці та забезпечувати якісну загальнокультурну і професійну підготовку молодого покоління.

Література

1.Гуревич Р.С.Використання сучасних технологій навчання у ВНЗ [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <file:///C:/Documents%20and%20Settings/Admin/%D0%9C%D0%BE%D0%B8%20%D0%B4%D0%BE%D0%BA%D1%83%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D1%82%D1%8B/Downloads/42188-83370-1-SM.pdf>

2.Селевко Г.К. Энциклопедия образовательных технологий. В 2-х т. Т. 1. – М. : Народное образование, 2005. [Електронний ресурс]. – Режим доступа : http://mspu.by/files/tehnologiya/38_selevko_tom_1.pdf.

УДК 373.22.091.2-053.4»465*03»:796

ПЕТАХ В.І., МИХАЙЛОВА К.В.,
Мукачівський державний університет

ОСОБЛИВОСТІ КЕРІВНИЦТВА ІГРАМИ ДІТЕЙ ТРЕТЬОГО РОКУ ЖИТТЯ

Раннє дитинство – унікальний і своєрідний період у житті дитини, це сензитивний період інтенсивного фізичного і психічного розвитку, формування здібностей, характеру, активного оволодіння соціально виробленими правилами і нормами суспільної поведінки.

Саме на третьому році життя починає формуватись провідний вид діяльності дітей – гра, яка належним чином впливає на формування її

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>